

322. J. I. Kraszewski do Wł. Mickiewicza 11 XII 1885 Rkp. BJ 13135 k. 88-90.

[k. 88r]

d. 11 grudnia 1885

San Remo

villa Verny

Kochany panie Władysławie,

Przede wszystkim ta prośba, abyś mi zaraz przysłał rachunek, żebym go mógł opłacić. Nabawia mnie to niepokojem, gdy jestem dłużny, a w dodatku jeszcze nabawiam kłopotem takim jak ja Was. Tylko tak dobre serce jak Wasze może być tak wyrozumiałym.

Z katalogów tymczasowo wypisuję:

Dentu – *Nouveau[x] Mém[oi]res] du Mar[é]chal] Duc de Richelieu*, ale, jeśli można, tylko tom trzeci: *Louis le Bien-Aimé*¹;

– *Voltaire et Mme du Châtelet* p[ar] Havard, Hachette². Taine. *Voyage en Italie* – 2 vol[umes]³. Alph[onse] Daudet, *Théâtre*⁴. G. Charpentier, *Fréron. Confessions*⁵.

Ernouf, *Souvenirs*⁶.

Wyślijcie to razem z papierem i razem też rachunek, o który proszę.

Jeszcze jestem jakby na popasie, rozpatruję się, a to *provisoire*⁷ i kosztowne, i niedogodne, ale dopóki się nie rozwiąże kwestia kaucji mojej, muszę tak wisieć w niepewności.

[k. 88v] Od dwóch dni mamy niespodziankę. Śnieżek był, a po nim pozostało zimno przykre, choć na słońcu grzeje. Mówią, że to potrwa dni kilka, ja palę i siedzę w domu.

¹ *Nouveaux mémoires du maréchal duc de Richelieu, 1696-1788, rédigés sur les documents authentiques, en partie inédits*, par M. de Lescure, 3e partie: *Louis le Bien-Aimé 1727-1750*, E. Dentu, Paris 1869.

² Jean-Alexandre Havard, *Voltaire et Mme Du Châtelet, révélations d'un serviteur attaché à leurs personnes...*, Paris 1863.

³ Hippolyte Taine, *Voyage en Italie*, t. 1-2, Librairie Hachette & C, Paris 1866.

⁴ Alphonse Daudet, *Théâtre. La dernière idole. Les absents. L'œillet blanc. Le frère aîné. Le sacrifice. L'Arlésienne*, Charpentier, Paris 1880.

⁵ *Les Confessions de Fréron (1719-1776), sa vie, souvenirs intimes et anecdotiques... recueillis et annotés* par Charles Barthélemy, Charpentier, Paris 1876.

⁶ Heinrich von Brandt, *Souvenirs d'un officier polonais. Scènes de la vie militaire en Espagne et en Russie (1808-1812)*, éditeur scientifique: Baron Ernouf (Alfred-Auguste Ernouf de Verclives), G. Charpentier, Paris 1877.

⁷ *Prowizoryczne* (franc.).

Stosunki moje literackie i wszelkie inne jeszcze niepowiązane, moich książek nie mam, w San Remo pusto i oprócz kilku osób nikogo znajomego. Doktor tylko Polak Tymowski⁸, bardzo miły i dobry człowiek i moi dwaj synowcowie⁹.

Bardzo bym rad się dowiedział o Bohdanie¹⁰, a strach mi spytać. Kiedy się ta niepewność rozwiąże, z biciem serca czekam i myślę o tym.

Przepraszam Was, stokroć dziękuję i ściskam dłoń waszą serdecznie,

wierny sługa i przyjaciel

J[ózef] I[gnacy] Kraszewski

[k. 89 niezapisana]

[k. 90 koperta z adresem:] Monsieur / Ladislas / de Mickiewicz / Paris / 7, Rue Guénégaud, 7 / France

[pieczętka:] S. REMO / znaczki

⁸ Jan Tymowski – zob. list nr 314.

⁹ Bogusław i Krzysztof Kraszewscy (zob. list nr 287) przebywali we Włoszech (w Merano) dla poratowania zdrowia.

¹⁰ Józef Bohdan Zaleski – zob. list nr 15.